

Vand på terræn, i grøfter og vejgrøfter

Rettigheder, pligter og muligheder

Sommerhusområder på Rømø
Juli 2025

Vandløbsloven giver dig rettigheder og pligter som grundejer

Som grundejer har du ret til at aflede dit overfladevand nedstrøms i den retning, som terrænet naturligt bestemmer. Din nabo har så pligt til at modtage vandet – og igen lede det videre. Det betyder, at du også selv har pligt til at modtage vand fra din nabo opstrøms, så længe det følger den naturlige retning i terrænet.

Det er en god ide at indrette din grund eller have, så det vand, der kommer, og som skal passere videre nedad, kan løbe nogle fornuftige steder – for eksempel udenom om bygningerne. Men du skal huske, at det skal videreledes i den retning, som det naturlige terræn bestemmer.

Det kan også være en god ide at indrette en lavning på et egnet sted, så vandet kan parkeres der, eller forsinkes inden det strømmer videre.

Grøfter og vandløb

Hvis der er en grøft på din grund har du ret til at lede dit overflade vand ud i den. Du har også pligt til at vedligeholde den, med mindre der er tale om et offentligt vandløb, som kommunen vedligeholder. Hvis en grøft ligger i skellet til din nabo, skal I deles om vedligeholdelsen. Det samme gælder, hvis der er tale om rørlagte grøfter eller dræn.

Vandløbsloven omfatter alle vandløb, grøfter og kanaler, rørledninger og dræn, som mere end én ejer har interesse i.

Din pligt til at deltage i vedligeholdelsen gælder også, selvom du ikke selv har gavn eller nytte af arbejdet.

Du kan ikke forvente, at der altid er tørt på din grund. Hvis der regner rigtig meget – og i lang tid – vil vandet efterhånden løbe der hen, og der ned, hvor der er plads. Men det hjælper meget, hvis grøfter og rørledninger er vedligeholdet ordentligt.

Hvordan skal en privat grøft vedligeholdes?

Du skal vedligeholde din grøft, så vandet kan løbe frit. Det er ikke alle grøfter, der er vandførende hele året, men det er en god ide at fjerne blade, grene,

Grøde er de planter, der gror i vandløbet.

grøde og opvækst løbende, så grøften er klar til vinteren eller når der regner meget om sommeren.

Det kan også være nødvendigt, at du graver materiale op af grøften, hvis der har aflejret sig noget gennem tiden - men husk - du må ikke grave grøften dybere, end den var oprindeligt. Hvis der er overkørsler eller rørlagte strækninger skal de også holdes rene.

Hvor tit skal en privat grøft vedligeholdes?

Du skal vedligeholde din grøft efter behov, så vandet har frit løb. Hvis grøften altid er vandførende, er det normalt at skære grøden én gang om året, men det kan også gøres med flere års mellemrum, hvis det er tilstrækkeligt.

Pas på miljøet i grøfter og vandløb

Grøfter og vandløb kan være beskyttet af Naturbeskyttelsesloven, så tag hensyn til plante- og dyreliv. Hvis din grøft er beskyttet kan det være nødvendigt at søge om dispensation til at vedligeholde, hvis det er mange år siden den har været rensset sidst. Arealet rundt om en grøft kan også være beskyttet, så oprensning kan kræve en dispensation fra loven.

Kontakt eventuelt kommunens Naturmyndighed

Enighed om vedligeholdelse

Hvis vandløbet ligger i skel, skal du og din nabo blive enige om, hvordan I vedligeholder vandløbet, og hvordan I fordeler udgifterne.

I kan for eksempel tage afsæt i det gamle princip, som kaldes "Spaderetten":

	Bredejer B				Bredejer D				
	B	A	B	C	D	C	D	E	vandløb
	Bredejer A		Bredejer C				Bredejer E		

Fordeling af udgifter efter "Spaderetten". Hver bredejer vedligeholder halvdelen af den strækning han har fælles med "genboen".

Det er en rigtig god ide, hvis I kan blive enige, ellers skal vandløbsmyndigheden fastlægge sagerne for jer – det er bureaukratisk og det tager tid.

Hvis det er helt umuligt for jer, at blive enige om udgifterne, kan uenigheden blive indbragt for en taksationskommission, der afgør sagen.

Min nabo nedstrøms!

Hvis du har problemer med at aflede dit vand, fordi din nedstrøms nabo ikke har vedligeholdt sin grøft, skal du kontakte ham, og bede ham om at rense grøften.

Kan der være tale om erstatningsansvar?

Ja! Hvis du ikke har vedligeholdt din grøft, og der af den grund opstår skader på anden mands ejendom, kan du blive erstatningsansvarlig.

Offentlige vandløb og grøfter (ikke vejgrøfter)

Nogle vandløb og grøfter er optaget som offentlige efter bestemmelserne i Vandløbsloven. Offentlige vandløb og grøfter bliver vedligeholdt én gang om året af Tønder Kommune. Men du skal dog selv passe dine overkørsler, og friholde dem for sand, planter og lignende.

Ændring af vandløb

Hvis du vil grave nye grøfter eller ændre på de grøfter og vandløb, der allerede findes, så skal du huske at søge om tilladelse. Der ligger et ansøgningsskema på kommunens hjemmeside ("Regulering af vandløb"), og der skal også udfyldes et VVM-ansøgningsskema, som også ligger på hjemmesiden.

Noget om vejgrøfter

Vejgrøfter er ikke vandløb, men de er en vigtig del af vandhåndteringen – især i sommerhusområder.

Private fællesveje

Mange veje i sommerhusområder er private fællesveje. Her er det de vejberettigede, der har ansvar for at passe de vejgrøfter og vejunderføringer, som knytter sig til vejen. Det gælder også, selvom det er Tønder Kommune, eller en helt anden, der ejer selve vejmatriklen.

De vejberettigede er de grundejere, der har grund ud til vejen.

Hovedreglen i vejlovgivningen er, at i by- og sommerhusområder skal du selv vedligeholde vejen og grøften ud for din egen grund – helt efter samme princip som "spaderetten" i vandløb.

Udenfor by- og sommerhusområder er reglen om fordelingen lidt anderledes.

Hvis du slet ikke kan blive enig med din nabo om spaderetten, kan vejmyndigheden søge et forlig, og ellers kan sagen blive indbragt for Taksationskommissionen – men det er bureaukratisk og tager lang tid.

Overkørsler og indkørsler til din egen grund skal du selv passe, og de skal være forsynet med et rør i en passende størrelse, så vandet kan passere. Ved nyanlæg af overkørsler eller vejgrøfter skal du spørge vejejereren.

I nogle grundejerforeninger kan det være besluttet, at foreningen står for vedligeholdelsen af vejene og vejgrøfterne.

Offentlige veje

Nogle veje er optaget som offentlige veje. Her er det Tønder Kommune, der passer vejen og de vejgrøfter, der knytter sig til vejen. Kommunen passer også vejunderføringerne og alle overkørsler over vejgrøfterne.

Hvis du har problemer med vejgrøfterne eller din overkørsel skal du kontakte Tønder Kommunes vejdrift.

Mere information

Du kan se kort over offentlige vandløb og offentlige veje på kommunens hjemmeside. www.toender.dk

Du er også velkommen til at kontakte os i Myndighed – Teknik og Miljø på tlf. 74 92 92 92 eller teknisk@toender.dk

